

Η ΕΚΤΟΞΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΖΙΚΕΣ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΩΝ

Τα εφιαλτικά σενάρια για το χρέος το 2009

► Για τόκους και χρεολύσια πληρώνουμε 41,2 δισ. ευρώ, με αύξηση 11% στα χρεολύσια (29,2 δισ. ευρώ) και 6,2% στους τόκους (12 δισ. ευρώ, από 11,3 δισ. ευρώ φέτος).

ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΡΛΑΠΑΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΗ

Εφιαλτικά σενάρια έρχονται στο προσκήνιο για το 2009 καθώς η βραδυφλεγής «βόμβα» του δημοσίου χρέους κινδυνεύει να νινάξει την οικονομία στον αέρα. Η χώρα καλείται να δανειστεί πανάκριβα άνω των 41 δισ. ευρώ το 2009, για να εκτελεστεί ο προϋπολογισμός, ενώ ακραίες εκτιμήσεις αμφισβητούν ακόμη και την ικανότητα του Δημοσίου να βρει άνετα δανειστές με ορισμένους να ανησυχούν μήπως καταστεί επίκαιρο το «κύριο, δυστυχώς επωχεύσαμε...»

Τη μεγάλη αβεβαιότητα σχετικά με το κόστος δανεισμού του Δημοσίου παραδέχθηκε χθες και ο κ. Αλογοσκούφης τονίζοντας πως οι αγορές αξιολογούν όχι μόνο επιχειρήσεις αλλά και χώρες, κάτι που είναι αρνητικό στην περίπτωση της Ελλάδας με δεδομένο το υψηλό δημόσιο χρέος. Παράλληλα απέφυγε να δεσμευτεί για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του δανειακού προγράμματος το 2009, το οποίο θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες που θα επικρατούν στις αγορές.

Για τόκους και χρεολύσια πληρώνουμε 41,2 δισ. ευρώ, με αύξηση 11% στα χρεολύσια (29,2 δισ. ευρώ) και 6,2% στους τόκους (12 δισ. ευρώ, από 11,3 δισ. ευρώ φέτος).

ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΩΝ

Το δημόσιο χρέος σε όρους γενικής κυβέρνησης υπολογίζεται σε 237,9 δισ. ευρώ (91,4% του ΑΕΠ), από 228,9 δισ. ευρώ φέτος, ενώ σε όρους κεντρικής κυβέρνησης «ξεφεύγει» στα 273,6 δισ. ευρώ (105,1% του ΑΕΠ) από 259,6 δισ. ευρώ (105,6% του ΑΕΠ) φέτος.

Η ζήτηση για ελληνικό χρέος έχει υποστεί μεγάλο πλήγμα τους τελευταίους μήνες, εξαιτίας της πιστωτικής κρίσης, που ώθησε τους επενδυτές να αποφεύγουν τις τοποθετήσεις σε χώρες με υψηλό ρίσκο, όπως θεωρούν πως είναι η ελληνική. Στο περιβάλλον αυτό θεωρείται πιθανή η υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της οικονομίας το 2009, εξέλιξη που θα σημαίνει ακόμη μεγαλύτερη αύξηση στο ήδη υψηλό κόστος δανεισμού για το Δημόσιο. Χαρακτηριστικά του κλίματος που επικρατεί για την ελληνική οικονομία είναι:

ΤΟΚΟΙ

12

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 11,3 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (+6,2%)

ΧΡΕΟΛΥΣΙΑ

29,2

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 26,3 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (+11%)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΠΔΕ)

8,8

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 9,6 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (-8,8%)

ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

25,2

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 22,8 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (+10,2%)

ΑΣΦΑΛΙΣΗ & ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

14,4

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 12,8 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (+12,9%)

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

9,2

δισ. ευρώ

ΑΠΟ 8,8 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ
ΦΕΤΟΣ (+4,5%)

Βασικά στοιχεία του προϋπολογισμού για το 2009

	2007	2008	2009
Ελλειμμα [ΑΕΠ (%)]	3,5	2,5	2,0
Ελλειμμα (δισ. ευρώ)	7,937	6,131	5,266
Αύξηση ΑΕΠ (%)	4,0	3,2	2,7
ΑΕΠ (δισ. ευρώ)	228,2	245,8	260,2
Ανεργία (%)	8,0	7,5	7,5
Δαπάνες Π.Δ.Ε. (% μεταβολή)	7,6	9,5	-8,8
Καθαρά τακτικά έσοδα (%)	6,2	10,1	15,0
Καθαρά τακτικά έσοδα (δισ. ευρώ)	49,15	54,14	62,27
Τακτικές δαπάνες (%)	11,2	8,5	9,1
Τακτικές δαπάνες (δισ. ευρώ)	55,73	60,46	65,98
Πληθωρισμός (%)	2,9	4,3	3,0
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (%) ΑΕΠ	94,8	93,1	91,4
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (δισ. ευρώ)	216,4	228,9	237,9

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

“ Η ζήτηση για το ελληνικό χρέος έχει υποστεί μεγάλο πλήγμα τους τελευταίους μήνες, εξαιτίας της πιστωτικής κρίσης, που ώθησε τους επενδυτές να αποφεύγουν τις τοποθετήσεις σε χώρες με υψηλό ρίσκο

1. Οι μεγάλες ρευστοποιήσεις ελληνικών ομολόγων από ξένους επενδυτές και το πλήρες «πάγωμα» της συναλλακτικής δραστηριότητας στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων. Την Πέμπτη ο τζίρος στην ΗΔΑΤ μετά βίας προσέγγισε τα 280 εκατ. ευρώ, όταν πριν ξεσπάσει η διεθνής κρίση, ο μέσος ημερήσιος τζίρος ήταν άνω των 2 δισ. ευρώ.

2. Ο τριπλασιασμός, μέσα σε ένα εξάμηνο, του ασφάλιστρου κινδύνου έναντι πιθανής χρεωκοπίας της χώρας, που πληρώνουν οι ξένοι επενδυτές όταν αγοράζουν ελληνικά ομόλογα, καθώς οι αγορές αποτιμούν ότι ο κίνδυνος να χρεοκοπήσει η χώρα είναι υψηλότερος. Ο σχετικός δείκτης, δηλαδή τα Credit Default Swaps (CDS) στα δεκαετή ομόλογα έχουν εκτιναχθεί στις 180 μονάδες βάσης, από 48 (!) πριν από έξι μήνες ενώ στα πενταετή ομόλογα, βρίσκεται στις 165 μονάδες.

ΚΟΣΤΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Ο φαύλος κύκλος

Οι πρακτικές συνέπειες είναι αναπόφευκτες, δαπανηρές και θέτουν σε φαύλο κύκλο την οικονομία: Το κόστος δανεισμού αυξάνεται κατακόρυφα για το Δημόσιο, το οποίο δανειζεται μέσω δεκαετών ομολόγων με επιτόκιο περίπου 1,5% υψηλότερο από το Γερμανικό Δημόσιο και μέσω πενταετών ομολόγων με επιτόκιο περίπου 1,9% υψηλότερο. Η αύξηση στο κόστος δανεισμού έχει ήδη επιβαρύνει τον φετινό προϋπολογισμό με 800 εκατ. ευρώ παραπάνω από όσα εκτιμούσε αρχικά η κυβέρνηση ενώ το 2009 αναμένονται πληρωμές 12 δισ. ευρώ, 700 εκατ. ευρώ περισσότερα σε σχέση με φέτος.

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μείωση εισοδήματος 1,5%

Συνταγή λιτότητας εφαρμόζει η κυβέρνηση και για το 2009. Για μία ακόμη χρονιά η εισοδηματική πολιτική θα είναι ιδιαίτερα σφιχτή με τις δαπάνες για μισθοδοσία να δείχνουν αυξήσεις στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων στα επίπεδα του 3% - 3,2%. Οι αυξήσεις αυτές αφορούν στους βασικούς μισθούς και αν συνυπολογίσουμε τον προβλεπόμενο πληθωρισμό (3%), τον φόρο και τις ασφαλιστικές εισφορές προκύπτει μείωση του πραγματικού εισοδήματος κατά 1,5% τουλάχιστον. Για τις συντάξεις του ΟΓΑ και το ΕΚΑΣ προβλέπεται πολύ μικρότερη αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη διετία.

ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ

Μείωση δαπανών για Υγεία - Παιδεία

Χαμηλότερη της τελευταίας τριετίας είναι η ποσοστιαία αύξηση των δαπανών για ασφάλιση, περίθαλψη και κοινωνική προστασία. Οι δαπάνες αυτές προβλέπεται να αυξηθούν το 2009 κατά 12,9% έναντι 17,8% το 2008 και 15,9% το 2007. Οι λειτουργικές δαπάνες του δημοσίου τομέα αυξάνονται το 2009 κατά 4,5%. Οι δαπάνες του υπουργείου Παιδείας αυξάνονται το 2009 κατά 6,1% από 6,4% φέτος και οι δαπάνες του υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προβλεπεται να αυξηθούν το επόμενο έτος κατά 12,9% έναντι 21,8% φέτος. Οι πιστώσεις του υπουργείου Υγείας αυξάνονται κατά 8,7%. Οι δαπάνες για την άμυνα αυξάνονται κατά 4% ενώ σημαντική αύξηση 13% προβλέπεται στις δαπάνες του υπουργείου Εσωτερικών.

ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Χαμηλώνει ο πήχυς για τα έσοδα

«Δεν πρέπει να περιμένουμε πολλά από τις αποκρατικοποιήσεις» δήλωσε χθες ο υπουργός Οικονομίας, καθώς η κατάσταση στις αγορές δεν επιτρέπει ιδιαίτερη αισιοδοξία. Το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων που βρίσκεται σε εξέλιξη, και θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες στις αγορές, αφορά, μεταξύ άλλων, στον «Ελ. Βενιζέλο», τη ΔΕΠΑ και την αξιοποίηση της ακίνητης δημόσιας περιουσίας μέσω του Sale & Lease Back. Στο μεταξύ αυξανόμενα βρίσκονται τα ελλείμματα των ΔΕΚΟ. Φέτος εκτιμάται πως το έλλειμμα των ΔΕΚΟ θα αυξηθεί σε 1,42 δισ. ευρώ, από 1,3 δισ. ευρώ πέρσι, ενώ το 2009, προβλέπεται οριακή μείωση, 0,7%, σε 1,4 δισ. ευρώ.

Ασάφεια για τις χορηγήσεις

►► Ασάφης ήταν ο υπουργός Οικονομίας σχετικά με την πρόβλεψή του για την εξέλιξη των επιτοκίων στις χορηγήσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Αν και τόνισε ότι τα επιτόκια θα είναι χαμηλότερα σε σχέση με αυτά που θα ήταν αν δεν υπήρχε το «πακέτο» των 28 δισ. ευρώ, εντούτοις επιμελώς απέφυγε να πει πως αυτά θα είναι χαμηλότερα από τα σημερινά επίπεδα.

14,6 ευρώ το μήνα ενίσχυση στους φτωχούς

►► Φτωχές παροχές προς τους οικονομικά ασθενέστερους προβλέπει το Ταμείο κατά της Φτώχειας, καθώς παρά τις αρχικές εξαγγελίες, περί προϋπολογισμού 1 δισ. ευρώ το 2009, τελικά θα δοθούν μόλις 350 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό «μεταφράζεται» σε 14,6 ευρώ το μήνα για κάθε φτωχό της χώρας ή 175 ευρώ για καθέναν για όλο το 2009.